

Kruševo: Historické severomakedonské městečko na cestě k čistšímu prostředí

23.6.2026 - Eva Mrázková | Člověk v tísni

Kruševo, nejvýše položené město v Severní Makedonii, je známé pro svoji přírodu, historii a každoroční závody v paraglidingu. Působí zde ale také několik místních organizací, které přispívají ke zlepšení života ve městě. Jednou z nich je Feel Krusevo, která podporuje místní turismus a pečuje o životní prostředí.

Do Kruševa přijíždí turisté z celého světa, které sem lákají krásné hory, příroda a sportovní možnosti, jako je paragliding a lyžování. Popularita Kruševa postupně rostla a časem bylo potřeba propojit všechny neformální skupiny působící v oblasti cestovního ruchu, jako jsou třeba místní lidé poskytující ubytování nebo provozující restaurace. A právě toto prázdné místo zaplnila organizace Feel Krusevo.

Kdo zná město lépe než starostka?

Lefkija a Meri jsou srdcem organizace Feel Krusevo. Obě se ve městě narodily a Lefkija je navíc jeho bývalou starostkou.

„Úzce spolupracujeme s místními institucemi na propagaci cestovního ruchu, kultury Kruševa a konkrétně aromunské (valašské) komunity a její historie,“ říká Lefkija.

Aromunská komunita výrazně ovlivnila historii a architekturu Kruševa; ve městě se usadila v průběhu 18. století. Feel Krusevo proto vytvořilo výstavu o Aromunech a jejich kultuře a pořádá také tematické večere, kde se podávají tradiční jídla.

Organizaci Feel Krusevo, ale i ostatní obyvatelé trápí zásadní problém, který negativně ovlivňuje jak turismus, tak kvalitu života obyvatel – místní skládka, která se nachází na okraji města a znečišťuje životní prostředí.

„Pokud se nezapojíme, můžeme o hodně přijít. Chceme, aby se turisté do našeho města vraceli, a ne aby je odrazoval zápach ze skládky,“ říká Meri.

Jak obě dodávají, Kruševo patří mezi pět nejlepších destinací pro paragliding na celém světě a kouř z hořící skládky pro paraglaidisty představuje nebezpečí. Lefkija a Meri říkají, že aby mohly bojovat za zrušení skládky, musely nejprve změnit své vlastní návyky. Chtěly tak jít příkladem ostatním.

„Plast nemusí končit na skládce, a právě v tom jsme se angažovaly. Motivovaly jsme obyvatele města, aby svůj odpad recyklovali a třídili. Apelujeme na lidi, aby recyklovali plastové lahve bez víček, aby je naše technické služby mohly slisovat ve speciálním stroji, který mají,“ říkají.

Podporujeme lokální organizace

Společně s našimi místními partnery a díky Evropské unii spolupracujeme se školami, mládežnickými

centry a místními neziskovými organizacemi na zavedení principů cirkulární ekonomiky v zemi.

„Nakládání s odpady v Severní Makedonii je jedním z největších problémů, které ohrožují životy občanů; a samozřejmě přináší i velké sociální a hospodářské výzvy,“ říká Sunchica Kostovska Petrovska z Člověka v tísní.

Abychom podpořili rozvoj oběhového hospodářství, zaměřujeme se na snižování množství odpadu, využívání odpadu jako suroviny a podporu recyklace, upcyklace a dalšího opětovného použití odpadu v rámci ekonomiky. Součástí naší práce je i úzká spolupráce s místními občanskými organizacemi, jako je právě Feel Krusevo.

„Pracujeme na posilování kapacit místních organizací občanské společnosti. Celkem 12 organizací se zúčastnilo školení o cirkulární ekonomice a také o zlepšení svých finančních a administrativních dovedností, managementu a strategického rozvoje. Osm z těchto organizací získá finanční podporu, která jim umožní realizovat jejich nápady,“ uzavírá Sunchica.

Projekt „Občanská společnost a mládež pro inkluzivní a udržitelný rozvoj prostřednictvím cirkulární ekonomiky v Severní Makedonii“ je financován Evropskou unií. Projekt vede Člověk v tísní (PIN) v rámci konsorcia s organizacemi ARNO, LEAD a Ekovita.

„Tato publikace byla vytvořena za finanční podpory Evropské unie. Za její obsah nese výhradní odpovědnost Člověk v tísní a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie.“

<https://www.clovekvitisni.cz/krusevo-historicke-severomakedonske-mestecko-na-cestech-k-cistsimu-prostredni-13587gp>